

„SUCCULENTA”

MAANDBLAD VAN DE NEDERL. VEREENIGING VAN VETPLANTENVERZAMELAARS
OPGERICHT 16 JUNI 1919 — GOEDGEKEURD BIJ KONINKL. BESLUIT VAN 13 SEPT. 1927

Stukken voor de Redactie te zenden vóór den 15en der maand aan: G. D. DUURSMA, Achter de Hoven 114 bis, LEEUWARDEN.	Redactie: G. D. DUURSMA. Prof. A. M. SPRENGER. Girorekening No. 133550 - ROTTERDAM.	Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat Adres: Mej. M. C. KARSTEN, TERBORG.
Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, <i>Voorzitter,</i> Hilversum, van Ostadelaan 23; Mej. M. C. KARSTEN, <i>Secretaresse,</i> Terborg; J. M. VAN DEN HOUTEN, <i>Penningmeester,</i> Rotterdam, Mathenesserlaan 364; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis; Prof. A. M. SPRENGER, Wageningen, Hoogstraat 4.		

CEREUS JUSBERTII. REB.

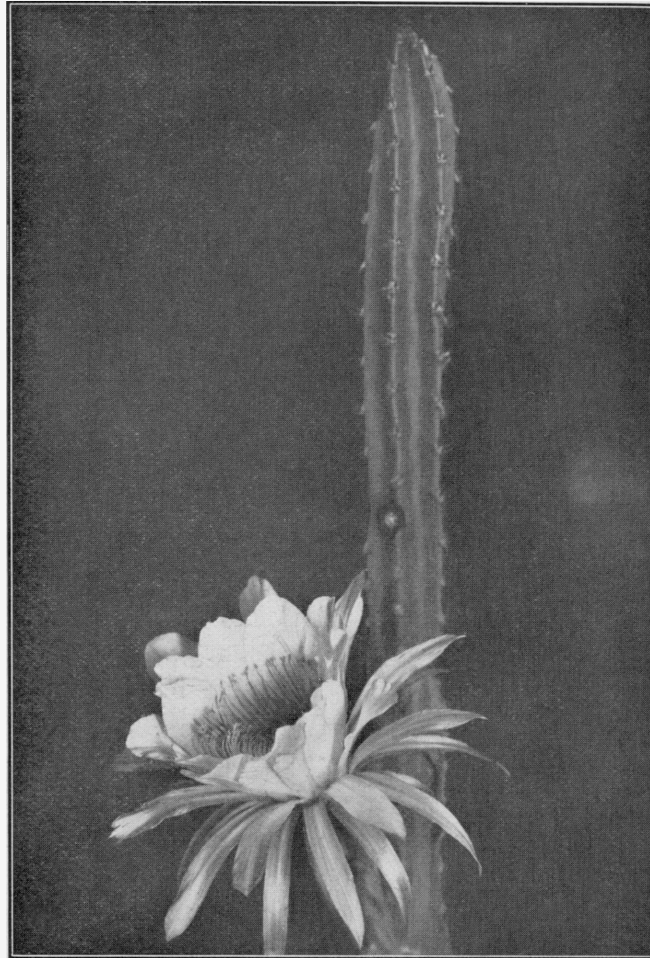
De heer H. P. Dings te Tegelen was zoo vriendelijk ons een mooie foto te zenden van een *Cereus Jusbertii* welke dezer dagen in zijn collectie bloeide.

In het begeleidend schrijven spoort de heer Dings onze lezers aan om deze plant meer te gaan kweken, daar ze zoo gemakkelijk bloeit. „Ik kreeg” aldus de heer D., „in Juni 1927 een onbewortelde stek van ± 25 c.M. lang en 3 à 4 c.M. dik. Thans, in 1930, zitten er 4 bloemknoppen aan de plant, welke inmiddels ruim één meter lang is geworden. De eerste bloem ontplooidde zich in 't laatst van Augustus, 's avonds tusschen 7 en 8 uur en bleef open tot den volgenden morgen circa 11 uur. De tweede bloem ontplooidde zich half September en had eenzelfde verloop. Thans zitten er nog twee knoppen aan, ter halver hoogte van den stengel, doch deze vertoonen geen neiging van vooruitgang meer.”

Wij zijn de heer Dings dankbaar voor zijn mededeeling en hopen, dat menig lezer deze mooie *Cereus* op z'n verlanglijstje zal noteeren. Het aantal vroegbloeiende *Cereus*soorten welke in onze collecties worden aangetroffen is jammer genoeg gering en lang zoo uitgebreid niet als b.v. het sortiment *Mamillaria*'s en *Echinocactussen*. Hoogstens bepaalt het aantal bloeiende *Cereus*soorten zich tot *Cereus flagelliformis*, *C. silvestrii* en *C. speciosus*.

Cereus Jusbertii Reb. (= *Harrisia Jusbertii* Br. & R.) is een soort welke het midden houdt tusschen de slangvormige en de zuilvormige soorten. In haar vaderland, Argentinië en Paraguay kan ze ettelijke meters hoog worden. Eerst staat de stam recht op,

later wordt de groeiwijze meer hangend. De 18 c.M. grote bloemen zijn van buiten bruinachtig groen, van binnen zuiver wit, zij openen zich, zooals de heer Dings reeds opmerkte, tegen den avond

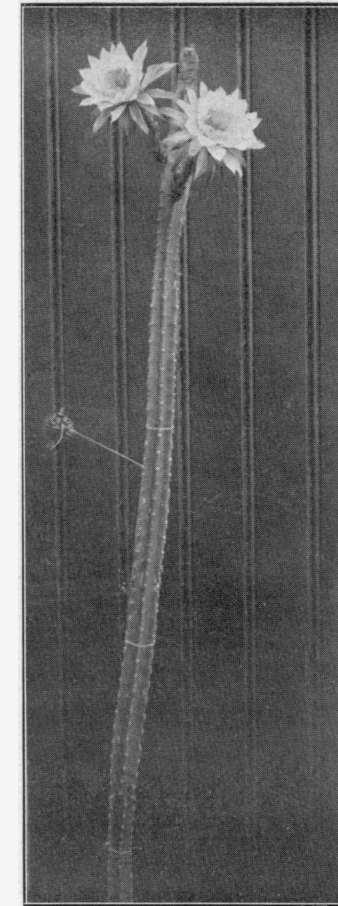
Cereus Jusbertii Reb.

Photo H. P. Dings.

Tot dezelfde verwantschap behoort *Cereus Martinii* Lab. (= *Harrisia Martinii* Br. & R.) welke eveneens tamelijk gemakkelijk bloeit. „Van deze soort” schrijft de heer Dings verder, „ontving ik in 1927 eveneens een onbewortelde stek, waar aan zich dezen nazomer twee flinke bloemen hebben ontwikkeld, terwijl één knop nog niet geheel is uitgegroeid”. De bloemen dezer soort

zijn 20 c.M. lang, de buitenste bloembekleedsels zijn lichtgroen met roodachtige spits, de binnenste zuiver wit.

Wie een warm kasje bezit en dus over wat meer ruimte beschikt dan wanneer men op kamercultuur is aangewezen, zal van deze twee *Cereus*soorten zeker veel genoeg kunnen hebben en ze ongetwijfeld onder de dankbare bloeiërs rangschikken.

Cereus Spachianus.

Photo G. Heeres Jzn.

Nu wij het toch over bloeiende *Cereus*soorten hebben, geven wij meteen nog een foto van een bloeiende *Cereus Spachianus* Lem., de bekende soort welke zooveel voor onderstam gebruikt wordt om daarop bolcactussen te enten.

Deze foto is genomen naar een exemplaar uit de verzameling

van den heer G. Heeres Jzn. te Meppel. Genoemde heer schreef ons een vorigen herfst: „Ik heb met deze soort bijzonder veel succes. Ik kreeg de plant vier zomers geleden van mijn tuinman. Zij was toen slechts 25 c.M. lang. Thans (Aug. '29) heeft ze de respectabele lengte van anderhalve meter. De vorige zomer bloeide ze met twee bloemen, zooals u uit de kiek ziet, thans ook weer met twee, terwijl zich nog een derde knop aan de plant bevindt. De bloem is van binnen zuiver wit, de buitenste bloembekleedsels waren lichtgroen van kleur. Ze openen zich telkens des avonds pl.m. 8 uur, doch den volgenden morgen is de grootste glorie grotendeels voorbij, daar de bloemen zich dan weer beginnen te sluiten”.

Zooals wij uit bovenstaande kunnen zien, mag *Cereus Spachianus* Lem. (= *Trichocereus spachianus* Riccob) dus ook bij de gemakkelijk en dankbaar bloeiende *Cereus*soorten worden ingedeeld.

Al deze soorten zijn zeer gemakkelijk te kweken, zij vragen niet anders dan iets vochtige warmte en een plaats waar zij zich ongestoord in de hoogte kunnen ontwikkelen.

Opmerkelijk is het, dat de bloemen bij *C. Jusbertii* en *C. Marfinii* doorgaans op halve hoogte van de plant te voorschijn komen, terwijl zij zich bij *C. Spachianus* meer aan den top ontwikkelen, zooals beide foto's ook duidelijk aantonen.

G. D. D.

SUCCULENTEN ONDER ZUIDELIJKEN HEMEL.

I. *Hortus mortolensis*.

II.

(Vervolg van bladz. 171).

De bloei van verreweg de meeste *Agaven* valt in de zomermaanden. Wanneer men dan ook in het warme seizoen den Hanbury-tuin bezoekt, wordt de aandacht al spoedig geboeid door haar metershooge, slanke bloemstengels, die zich als reusachtige kandelabers scherp tegen den strakblauwen zomerhemel afteekenen. De bloemen, waarvan de ver uitstekende gouden meeldraden het meest opvallen, staan in bundels bijeen op het eind van vrijwel horizontaal afstaande zijtakken van de stevige, recht hoofdschacht en worden wegens haar rijk honiggehalte door tal looze insecten omzoemd. Haast al deze groote *Agaven* met vertakt%

bloeiwijze behooren tot de *Americanae*- en *Salmianae*-groepen, die in La Mortola door verscheidene soorten vertegenwoordigd zijn. We kunnen ons voorstellen, dat deze planten met haar statige inflorescenties niet nalieten indruk te maken op de eerste Europeanen, voornamelijk Spanjaarden, die Midden-Amerika of Nova Hispania zooals het destijds (d. i. in de 16de eeuw !) heette, bereisden en voor 'teerst met de „Maguey” (de inheemsche naam voor de *Agave*) kennis maakten.

In zijn geschiedenis van Spaansch-Indië (Amerika !), verschenen in de 2de helft van de 16de eeuw, wordt door Acos to over de *Agave* gesproken als „el arbol de las maravillas es el Maguey”, hetgeen wil zeggen, dat de *Maguey* een wonderboom is ! Bedoeld is hier *Agave americana* L., een plant die zich met de jaren overal waar ze werd ingevoerd - wel te verstaan in gewesten met een mild klimaat! - enorm heeft verbreid, zoodat we ze thans alom in Zuid-Europa, vooral in het subtropische Middellandsche Zeegebied, in verwilderden toestand aantreffen, doch ook aan de Noord-Afrikaansche kust, op de Atlantische Eilanden, in Zuid-Afrika, op Mauritius, Ceylon, ja zelfs tot in Indo-China! Naar verluidt wordt deze soort in het land waar ze oorspronkelijk vandaan komt, Mexico, evenals *A. Salmiana* Otto, een plant waar we later nog uitvoerig op terugkomen, aangekweekt voor de bereiding van pulque of pulco, de nationale drank der Mexicanen. Tevens zouden de gedroogde bladeren een vezel leveren geschikt voor de vervaardiging van touw, voetbekleding, enz. De bekendste en meest waardevolle vezelagave is echter *A. sisalana* Perrine, die in de Tropen, onder meer in Oost-Afrika, aangeplant wordt voor de winning van een zeer bruikbare vezel, de zoogenaamde Tampico-hennep.

Maar om weer op *A. americana* terug te komen, is deze aan de Riviera een doodgewone verschijning, ze groeit er langs de wegen of tegen de berghellingen, ja zelfs op rotsen vlak aan de kust. Dat de plant ook in La Mortola voorkomt hoeven we nauwelijks te zeggen! Vooral in het wilde gedeelte van den tuin, langs brokkelige rotspaden en beneden op de rotspunt pal op het Zuiden kan men tal van *americana*-exemplaren aantreffen gezellig te samen groeiend met een conifeer met zilvergrijze schors en lange slappe frischgroene naalden: *Pinus halepensis* Mill., de in het mediterrane gebied inheemsche *Aleppoden*.

A. americana is in het bezit van licht grijsgroene bladeren, die aan hun rand met grootere en kleinere stekels gewapend zijn en

in een scherpe punt uitloopen. De bloemstengel schiet 5 tot 8 M. hoog op, een alleszins respectabele lengte! Er bestaan ook bontbladige variëteiten van, zoogenaamde gepanacheerde vormen, zooals A. am. var. marginata Trel. met geelachtig witte tot diep goudgele bladranden; A. am. var. marginata aurea Trel., licht-groenachtig geel gerand, een der meest voorkomende bonte variëteiten: A. am. var. medio-picta Trel. met een lichte, gele streep over het midden van het blad, welke gewoonlijk door eenige groene strepen onderbroken is. Zoo zijn er nog eenige min of meer uiteenlopende variaties, die we hier echter verder niet willen opsommen. We zijn in den Hanbury-tuin verscheidene bontbladige americana-vormen tegengekomen, doch hebben dezen niet afzonderlijk genoteerd.

In Zuid-Frankrijk, met name de Provence, wordt A. americana „Aloué” genoemd. Men ziet, de plant wordt weer eens verhaspeld met de Aloë, die er toch in zoovele opzichten van verschilt, ja tot een geheel andere familie behoort! De Agaven vormen een onderfamilie der Amaryllidaceae, de Agaveae, en hooren zonder uitzondering thuis in de Nieuwe Wereld, terwijl de Aloë's deel uitmaken van de groote familie der Liliaceae en Afrika als vaderland hebben. Wanneer men een Aloë-bloempje beziet, zal men dadelijk het lelie-type herkennen. Hoe wijkt daar een Agave-bloem met haar onaanzienlijk geel- of groenachtig perianth met ver uitstekende meeldraden niet van af? Trouwens de geheele bloeiwijze is absoluut anders!

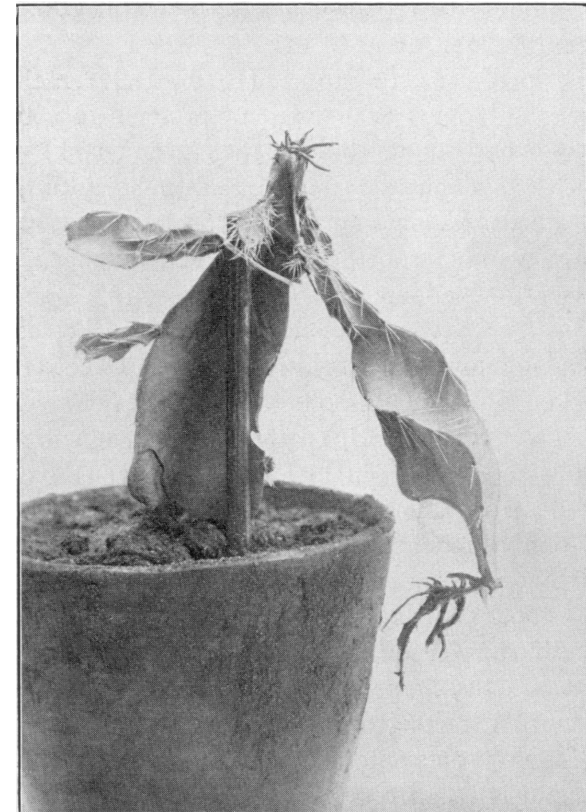
De bladeren der Agaven hebben over het algemeen een ruw oppervlak, zijn hard en leerachtig en in veel gevallen met scherpe, hoornachtige tanden gewapend en loopen aan hun uiteinde in een priemvormige punt uit. Bij de Aloë daarentegen zijn de bladeren veel zachter en sappiger, hebben een gladdere opperhuid, bezitten heel wat minder venijnige tanden aan hun rand en zijn in den regel frisscher van kleur. Het duurt jaren voor een Agave krachtig genoeg is om te bloeien; in het subtropische Middellandsche Zeegebied heeft A. americana hier \pm 15 jaar voor noodig, dit is eenige jaren langer dan in haar heimat. De Agaven sterven na den bloei af, doch meest is voor het voortbestaan der soort gezorgd door tal van nieuwe uitloopers! De Aloë is op veel jeugdiger leeftijd bloeibaar, en gaat na den bloei niet te gronde. In één ding komen beide planten echter overeen en dat is de rosetvorm.

(Wordt vervolgd.)

M. KARSTEN.

OMGEKEERDE GROEIVERSCHIJNSELEN BIJ CACTUSSEN.

Van ons geacht medelid, de heer M. L. Spruyt te Gorredijk, ontvingen wij eenigen tijd geleden het volgende schrijven: „In den voorgaanden zomer kreeg een mijner Phyllocactus een stengel, waaraan zich gedurende den zomertijd luchtwortels ontwikkelden. Als proef of de wortels ook verder in den grond den gewonen weg van groeien zouden volgen, sneed ik de top af en plantte deze in een stekpotje met het afgesneden deel naar

boven, Tot de maand Maart bleef de stek onveranderd, doch na dien tijd begon de werking. Tot mijn verbazing groeien de uitloopers, in plaats van naar boven, naar beneden, zoodat de plant er, wat den vorm betreft, uitziet als een treurboom. Een zevental uitloopers zijn aanwezig en geen enkele heeft neiging zich in den natuurlijken toestand te verplaatsen. Het schijnt, dat in

de plant een geduchte strijd plaats vindt, daar de groei zeer langzaam is en boven aan zich ook wortels gaan vormen.

Mijn vraag is, hoe dient men deze groeiwijze te beschouwen, als een unicum, of komt het verschijnsel meer voor?

Het verschijnsel als zoodanig is niet nieuw. Proeven met het in omgekeerden stand aan den groei brengen van plantendeelen werden reeds door Theophrastus (390 - 286 vóór Chr.) beschreven, die daartoe proeven nam met twijgen van den wijnstok. Ook Plinius (23 - 79 na Chr.) maakt daarvan melding. Vermoedelijk geschieden deze proefnemingen met het doel om dwergboompjes te verkrijgen.

Malphigi, professor te Rome (1628 - 1694) merkte op, dat wanneer men uitloopers van vijgen, pruimen en braambessen omgekeerd, met het dunne einde in den grond stak, daar wortels gevormd werden, doch dat de planten, welke uit zulke stekken ontstonden, steeds kleiner en zwakker bleven. Ook met vlier, wilg en aalbes werden soortgelijke proeven genomen.

Onze geleerde landgenoot Anthoni van Leeuwenhoek (1632 - 1723) die proeven met stekken van kruisbessen, aalbessen en wilgen had genomen, vermeldt, dat de omgekeerd in den grond gestoken takken ook aan de spits wortels vormden, waarmee dus de ervaringen van de heer Spruyt overeenstemmen.

Het zou ons te ver voeren hier al de proeven in den loop der jaren verricht, op te sommen en te beschrijven; wij zouden daarmee meer dan een geheelen jaargang van „Succulenta” kunnen vullen. Het onderwerp, hoe belangwekkend overigens, leent zich ook minder voor een uitvoerige wetenschappelijke behandeling in ons maandblad. Alleen willen wij nog vermelden de speciale proeven met Cactussen genomen, welke ons door Dr. Herman Vöchting worden medegedeeld. („Über Organbildung in Pflanzenreich. Physiologische untersuchungen über Wachstum-ursachen und Lebenseinheiten”. Bonn 1878).

Wij lezen daar op bladz. 220-222 het volgende: „Krachtige stekken van Rhips. paradoxa, ongeveer 15 c.M. lang, werden deels recht op, deels omgekeerd, ongeveer 4 c.M. diep in met aarde gevulde schalen gezet, met glasklokken overdekt en in het volle daglicht geplaatst. Aan de recht opstaande twijgen ontwikkelde zich in de aarde een rijkvertakt wortelsysteem, terwijl jonge scheuten uit het bovenaardsche deel te voorschijn kwamen. De omgekeerd

geplante twijgen maakten, ten spijt van den remmenden lichtinvloed, haar wortels eveneens aan de basis gedeelten. Deze wortels ontstonden meestal direct uit de basale snijvlakken, gedeeltelijk ook uit de bastlaag even boven het snijvlak, sporadisch ontstonden zij ook meer van het basale gedeelte verwijderd. Al deze wortels vertoonden een negatief Heliotropisme. Die welke uit het basale snijvlak ontstonden, groeiden aanvankelijk loodrecht naar boven, daarna kromden zij zich in een grooten boog van het licht af. De alleenstaande wortels werden in het licht gewoonlijk dikker als in de aarde, daarentegen ontwikkelden zich bij de normaal in den grond gevormde wortels meer zijwortels. Ontwikkelden zich aan de omgekeerd gestekte twijgen zijscheuten, dan kromden deze zich in groote bogen naar omhoog. Werden de proeven lang genoeg voortgezet, dan gingen bij de verkeerd geplante stekken de einden, zoover als ze met den grond in aanraking kwamen, te gronde. Werden de rotte deelen dan nog tijdig weggesneden en de stekken in haar natuurlijke stand geplant, dan gingen ze in de meeste gevallen den groei hervatten, enkele stekken gingen ook daarna geheel te gronde.

Gelijke proeven werden met twijgen van verschillende Phyllocactussoorten en met Rhipssalis pachyptera verricht, alle met het zelfde gevolg. De in de aarde gestoken stengelspitsen gingen regelmatig rotten, terwijl de in het licht gestelde basale einden wortels vormden. Ook stekken van Lepismium radicans werden met de stengel uiteinden in den grond gezet. Men koos hiervoor oude stengeldeelen, welke men verkreeg door lange leden in korte stukken te snijden. Ook deze gingen met het zich in de aarde bevindend deel spoedig te gronde, en verrotten geheel, wanneer ze niet tijdig met het basale gedeelte normaal werden opgepot.

Over het algemeen is het contrast tusschen spits en bases bij alle door mij onderzochte Cactussen ongemeen scherp. Men snijde uit een oude Mamillaria een schijfvormig stuk, waaraan top en basis uiterlijk nauwelijks te herkennen zijn en legde deze op een willekeurige plaats ergens neer. Na eenigen tijd zal men bemerken, dat uit het basale gedeelte langs den bastlaag een krans van adventief-wortels te voorschijn komt, terwijl uit de oksels tusschen enkele tepels aan het topeinde nieuwe plantjes ontstaan.

Bij eenige soorten maakt zich de wortelvormende werking van het basale gedeelte der plant daarin kenbaar, dat de jonge scheuten, terwijl zij nog aan de moederplant bevestigd zijn, aan het basale

gedeelte luchtwortels produceeren. Ik heb dit verschijnsel meermalen opgemerkt aan scheuten van *Rhipssalis paradoxa*, *Phyllocactus*soorten en bijzonder veelvuldig aan *Epiphyllum truncatum* en aan de korte twijgen van *Rhipsalis Saglionis*. Vooral wanneer men deze planten onder glasklokken zet, kan met het te voorschijn komen van wortels aan bedoelde plaatsen niet zelden waarnemen”.

Gaat men het verloop der verschijnselen na, welke zich voordoen bij het stekken van Cactusscheuten in omgekeerde richting, dan is het wel te begrijpen, dat in het binnenste der plant een geduchte strijd moet plaats vinden, zooals de heer Spruyt terecht opmerkt. De cellen, welke haar functies in omgekeerde richting moeten vervullen, zullen in vele gevallen na korter of langer tijd den strijd moeten opgeven, maar de wortelvormig aan het afgesneden gedeelte, dat zich buiten de aarde bevindt, wijst er op, dat de plantencellen toch trachten te voldoen aan de bepaalde functies waarvoor zij in normale omstandigheden moeten dienen.

G. D. D.

VER NAAR 'T OOSTEN.

In het voorwoord van zijn katalogus schrijft Haage Jr. elk jaar opnieuw : „Komt U in de bloemenstad Erfurt, dan nodig ik U vriendelijk uit mijn kwekerij te komen bezichtigen”.

Velen onzer leden zijn al bij de Laet in Contich geweest, slechts weinigen onzer hebben bovenstaande uitnodiging kunnen aannemen.

Toen ik deze zomer zo gelukkig was enige weken te kunnen doorbrengen in de gastvrije woning van een Thüringse kollega, stond het bij mij vast, dat ik ook naar Erfurt wilde.

Vlak voor ons vertrek kwam er een ansicht van de dochter van onze gastheer met het verzoek voor haar wat „Kakteenabfall” mee te brengen. Dit werd gedaan, al was het juist niet allemaal afval en zo zaten we in het kleine Dannheim al dadelik met een uitstalling gewortelde en ongewortelde sukkulenten, die bewonderd werd, omdat men de meeste nog nooit gezien had.

Even later kwam er familiebezoek, een zwager met zijn zoon. Deze jongen had al meer kakteen gezien, hij vertelde, hoe ze laatst met de school naar een tentoonstelling in Erfurt geweest waren en daar door Pfarrer Bertram uit Bindersleben rondgeleid.

Toen ik zei, dat ik van die heer al een en ander gelezen had, hoorde ik, dat de afstand naar Bindersleben maar een half uur was en dat we er dus gemakkelijk komen konden, als we in Peterborn bij Erfurt kwamen logeren.

„Hier in Dannheim is een oude vrouw”, werd me gezegd, „die heeft een grote Kristusdoorn”. Of ik die kende ? Ik begreep, dat het *Euphorbia splendens* moest zijn en toen ik de volgende dag de plant zag staan, kwam het uit. In datzelfde huis stond ook de enige radio; die moesten we horen. Met het oude vrouwtje ging het toen natuurlijk over haar plant. Zij wist dat het geen kaktus, maar een euphorbia was. Ze had er nog een gehad, maar die was te groot geworden, die had ze maar in de bakoven gestopt!

Hier en daar voor de ramen zag ik nog enkele phyllo's, ook een aloë variegata en op een paar muren, die daar alle erven afsluiten flinke kluiten huislook. Als herinnering heb ik een paar plantjes meegebracht.

Toen we de stekken zouden oppotten, leek me de grond wel zwaar genoeg, maar zand was er niet, dat moest van elders aangevoerd worden. We hebben er dus maar van gemaakt, wat we konden. Ondervinding moet ook daar maar de beste leermeesteres zijn.

Zo, nu kunnen we eindelijk naar Haage Jr. 's Morgens sporen we uit Arnstadt naar Erfurt en gaan eerst de stad eens bekijken. Na de middag halen we onze bagage en de tram brengt ons een heel eind naar de kwekerij. We hebben wel niet de naaste weg gehad, maar we komen er en we worden heel vriendelijk ontvangen.

Om te beginnen mogen we onze naam zetten in het receptiealbum. Ik heb er eens in gebladerd, maar vond slechts heel weinig Hollandse namen. Daarna worden we rondgeleid. Eerst door een grote kas, die 's zomers zo goed als leeg is, daarna langs talrijke rijen bakken, alle gevuld met gewone en minder gewone en zeldzame sukkulenten, Voor ons, die zo hier en daar al tamelijk wat gezien hebben, was er veel moois en veel nieuws, maar voor onze gastheer was het overstelpend. Bak op bak volgde, overal was wat te vertellen. Heel veel stonden de planten in kistjes, zodat een bak gemakkelijk te ontruimen was. Toen nog door een gloeiend warme kas, waar men zo waar aan het verplanten en schoonmaken van zaailingen was. Onbegrijpelijk, hoe men het daar uithoudt.

Komt U in Erfurt, ga dan ook eens kijken, het is werkelijk de moeite meer dan waard.

Tussen de akkers door trachtten we toen naar Peterborn te komen, hetgeen ook gelukte, maar dolblij waren we, toen we de straatweg bereikten en de autobus ons opnam.

De volgende dag stapten we naar Bindersleben. Kerk en pastorie waren spoedig gevonden. Bij het tuinhek moesten we bellen. Een dienstmeisje kwam opendoen, maar vertelde dat Ds. Bertram op reis was, naar Spanje. We mochten echter de kakteen wel eens zien, men kon merken, dat er wel meer bezoekers kwamen.

Ds. Bertram, voorzitter van de kring Erfurt, heeft een aardige verzameling. Een rotspartij met flinke opuntia's, een broeibak vol mooie planten. Tegen de tuinmuur een glazen afdakje, waar de planten luchtig stonden, en toch beschermd tegen al te veel regen.

In de dorpsheerberg kochten we een glas bier en daar hoorden we weer eens Hollands. - Hier is Hilversum de A. V. R. O.

Toen we een paar weken thuis waren, kregen we een briefkaart van Ds. Bertram. Het speet hem, dat hij ons niet persoonlijk had leren kennen, hij wekte mij op lid te worden van de Duitse Kaktusvereniging. Ik heb hem toen teruggeschreven, dat we hier ook een bloeiende vereniging hebben. Ik heb hem een en ander verteld van onze Hollandse Vetplantenliteratuur en 't zou me niet verwonderen, als zijn naam eerdaags in onze ledenlijst staat. Er wordt aan gewerkt,

D. b. T.

B. TH, K.

EEN ONDERSCHIEDING.

Ons lid, de heer A. v. Meerten te Tiel, behaalde op de tentoonstelling van fruit en bloemen met zijn inzending Kaktussen en Vetplanten, de eerste prijs, een zilveren medaille. Ook in 1925 was hij zo gelukkig.

KR.

FOCKEA CAPENSIS.

De schrijver van het artikel over deze plant in de Nieuwe Rott. Crt. van 25 Sept. l.l. heeft zich nog niet gemeld, zoodat wij de foto van deze vreemde succulent niet kunnen opnemen.

Wel ontvingen wij van de heer W. J. le Grand te R'dam het Juni nummer der Gartenschönheit van 1928 ter inzage, waarin van de hand van H. Herre een uitgebreid artikel voorkomt over *Fockea capensis*. Hieruit blijkt, dat de schrijver van het N. R. C. artikel blijkbaar een oude bron heeft geraadpleegd. De mede-

deeling, als zou het 150 jaar oude exemplaar te Schönbrunn het eenigste der wereld zijn, gaat thans niet meer op. Tot 1906 was het werkelijk de eenige plant die gevonden was en zich in kultuur bevond, doch in dat jaar gelukte het Prof. Dr. R. Marloth na lang zoeken een groot aantal dezer planten te ontdekken aan de hellingen der Zandrivierbergen ten Oosten van Prince Albert. Daar de planten tengevolge der heerschende groote droogte niet bloeiden, moest hij tot 1909 wachten om de bloemen te kunnen waarnemen. Bij vergelijking met herbariummateriaal te Kew, dat afkomstig was uit Schönbrunn, konden de nieuw gevonden planten met zekerheid als *Fockea capensis* worden gedetermineerd. In Kew Bulletin van 1909 werd de teruggevonden *Fockea* door Prof. Marloth uitvoerig beschreven.

Fockea capensis is een Asclepiadaceae, welke tot nu toe alleen op bovengenoemde plaats en den laatsten tijd, dank zij het ijverig zoeken van wege den botanischen tuin te Stellenbosch, ook op de andere zijde dezer bergen, bij den zendingspost Amalienstein, in groote menigte werd gevonden. Verwanten van haar, zooals *Fockea angustifolia*, zijn lang zoo zeldzaam niet en worden ook op verschillende plaatsen in het Karroo gebied algemeen aangetroffen.

Alle *Fockea*'s bezitten als waterbewaarpplaats een grooten knolvormigen wortelstok, welke zich bij jonge planten geheel in den grond bevindt. Eerst als de planten een omvang van een meter en meer hebben bereikt, komt een gedeelte van 20 tot 30 c.M. lengte boven den grond, evenals dit b.v. bij *Welwitschia Bainesii* het geval is.

Fockea capensis groeit, evenals *Testudinaria* en soortgelijke planten, uiterst langzaam, groote planten, welke wel een omvang van twee meter en meer bereiken, zijn waarschijnlijk vele eeuwen oud. De plant te Schönbrunn, welke omstreeks 1804 door den toenmaligen directeur N. J. van Jacquin gemeten werd, had toen een omvang van 41 c.M. Latere metingen gaven de volgende cijfers: (1 Dec. 1886) 40.8; (28 Maart 1896) 40.6; (18 Juli 1905) 41 c.M. omvang. Van groei was alzoo in deze 120 jaar geen sprake ! De omvang staat trouwens in verband met de meer of minder groote hoeveelheid vocht dat zich in den wortelstok bevindt. De grootste plant welke thans in kultuur is bevindt zich in den botanischen tuin te Stellenbosch (Zuid Afrika) ; bij een hoogte van 45 c.M. heeft zij een omvang van 66 C.M.

Jonge planten van twee maanden oud bezitten reeds een vrij

grooten wortelstok en ook zijn daar tusschen de kiembladen de normale bladeren reeds duidelijk te herkennen. Uit de wortelstok ontwikkelen zich talrijke, tot 60 c.M. lange twijgen, waaraan de tegenovergestelde 2 tot 3 c.M. lange en een tot 2 c.M. breede, sterk gewelfde, glanzendgroene, langwerpige-elleptische bladeren zich bevinden.

De bloemen verschijnen niet elk jaar, doch alleen na een regenperiode gedurende de zomermaanden; op de natuurlijke groeiplaatsen duurt de bloeitijd na een regentijd van Maart tot Juni. Onder ongunstige omstandigheden, tengevolge van erge droogte, kan de bloei soms jaren achterwege blijven, De bloemen zijn 3 - 4 c.M. lang, groenachtig grijs van kleur en met bruine vlekken besprenkeld; zij staan ten getale van 3 - 5 bij elkaar. De plant is twee huizig, d.w.z. mannelijke en vrouwelijke bloemen bevinden zich op verschillende planten. Om zaad te verkrijgen moet men dus steeds twee planten van verschillend geslacht bezitten.

De zaden zijn ongeveer 10 c.M. lang, rijpen in Januari of Februari en verspreiden zich door middel van een vlieg apparaat, zooals dat b. v. ook bij de *Stapelia's* het geval is, waarmede de zaden ook in kleur (donkergroen met bruine teekening) veel overeenkomst vertoonen. Het zaad kiemt, bij voldoende vochtigheid, zeer snel en reeds na drie of vier dagen verschijnen de kleine plantjes welke van dien tijd af echter niet te nat mogen worden gehouden.

In de omgeving van Prince Albert noemt men de plant „Berg-Barroe” terwijl zij in de omgeving van Amalienstein als „Kö” bekend is. Deze naam beteekent „koe”, omdat de plant bij beschadiging een melkwit sap uitscheidt. Jonge exemplaren worden rauw gegeten, evenwel maakt men er ook marmelade van of legt ze in met suiker. Hiervoor wordt trouwens de in grooter aantal voorkomende *Fockea angustifolia* meer gebruikt.

Tot zoover het artikel in „Gartenschönheit”, dat met een drietal duidelijke foto's is geïllustreerd.

Aan het N. R. C. artikel ontleenen wij nog, dat Endlicher deze plant met een afbeelding in zijn *Iconographia generum plantarum* (1838) als *Fockea capensis* beschreef. De reeds eerder genoemde N. J. de Jacquin had ze al vroeger in 1809 in zijn *Fragmenta botanica* vermeld waar de plant *Cynanchum crispum* heet, zoodat de juiste naam eigenlijk is *Fockea crispa* (Jacq.) K. Sch. G. D. D.

UIT DE AFDEELINGEN

Kring Amsterdam en Omstreken.

Vergadering van den kring op Zaterdag 22 November 8 uur in het Clubhuis Hoofdweg 126 - 130 bovenzaal.

Den Heer J. M. v. d. Houten uit Rotterdam hoopt dan het 2de gedeelte zijner lezing te houden over vetplanten met lichtbeelden.

Alle leden (ook zij welke geen lid van den kring zijn) worden verzocht dezen avond bij te wonen welke zeer interessant belooft te worden. Brengt liefhebbers mede.

Namens het bestuur van den kring.

H. WITTE. Secr.

Kring 's-Gravenhage en Omstreken.

Vergadering op Zaterdag 15 November des avonds 8 uur in het gebouw Amicitia, Westeinde 15. Introductie toegestaan.

Op deze bijeenkomst zal de Heer D. J. Romeyn, hortulanus te Utrecht, spreken over: „De behandeling van onze planten”.

Wij hopen, dat de leden deze vriendelijkheid van den Heer Romeyn op prijs zullen stellen en voltallig ter vergadering aanwezig zullen zijn.

HET BESTUUR.

Kring 's-Gravenhage en Omstreken.

Op de vergadering van 20 September j.l. heeft de Heer Verbeek Wolthuys gesproken over teratologische verschijnselen, naar aanleiding van enkele planten, die tijdens het bezoek van den Kring aan den Hortus te Delft de aandacht hadden getrokken.

Men onderscheidt monstrositeit, cristaatheid en aaneengroeiingen of synfisen. Deze laatsten worden verdeeld in adnatiën en connatiën: de eerste zijn aaneensmeltingen van organen van ongelijke orde b.v. van een zijtak met met een draagtak en de tweede zijn aaneengroeiingen van organen van gelijke orde b.v. van twee of meer bladeren.

Spreker trachtte zijn gehoor in te wijden in de geheimen van al deze vreemde verschijnselen, waarvan de oorzaak nog vrijwel in het duister ligt. Hij verzocht den aanwezigen, die planten bezitten, welke dergelijke afwijkingen vertoonen, deze te fotografeeren, omdat de verschillende fasciatievormen voor velen een onderwerp van studie uitmaken.

Na de pauze vond een groote verloting plaats n.l. van twee cactussen, die daarvoor waren aangekocht, van een 20-tal planten, geschenk van Mej. Beerenborg en van een aantal stekken, afgestaan door den Heer Harders.

Amalia van Solmsstraat 80,

J. J. E. V. D. THOORN.

Kring Haarlem en Omstreken.

Nadat eerst de leden van „Succulenta” te Haarlem en Omstreken door Mevrouw Schreuder-v. d. Berg zooveel mogelijk waren bezocht werd op Zaterdag 11 October j.l. door het voorloopig bestuur van den kring een propagandavergadering gehouden in Hotel Lion d'Or te Haarlem.

De opkomst overtrof verre de verwachtingen en de zaal was om 8.15 uur bijna geheel gevuld met belangstellenden w.o. vele geïntroduceerden.

De leiding van de vergadering was in handen van den Heer Chr. de Ringh, onzen eminenten voorzitter van de Vereeniging, die uitgenoodigd was om op dezen avond een lezing te houden met lichtbeelden.

De Heer de Ringh opende de vergadering met een hartelijk welkom toe te roepen aan zoo'n groote schare belanghebbenden en legde daarna het doel van de vereeniging „Succulenta” uiteen, welke vereeniging tracht een band te leggen tusschen hoofdbestuur en de leden en tusschen de leden onderling. Daar de leden in de groote centra des lands, waaronder toch ook Haarlem behoort, een sterkeren band wenschten, ging men over tot het vormen van Kringen, welke verdeling der hoofdvereeniging door spreker van harte toegejuicht werd. Deze sterkere band wordt verkregen door het houden van maandelijksche bijeenkomsten waar plantenbeurzen, ruilavonden, lichtbeeldenavonden gehouden, en excursies voorgenomen zullen worden, waardoor de leden met elkaar in aanraking zullen komen en afspraken kunnen gemaakt worden om elkanders verzamelingen te bekijken etc. Hier las spreker iets voor uit eigen werk (Vademecum) met het oog op den komenden winter en gaf verschillende wenken om met goed succes den winter door te komen.

Tijdens de pauze werd overgegaan tot verloting van de groote doos Succulenten, welke door enkele leden van den kring 's-Gravenhage belangeloos ter beschikking was gesteld en daar er geen nieten waren, werd iedereen verrijkt met een aardig plantje, Hartelijk dank, Haagsche collega's!

Nu werd gelegenheid gegeven zich op te geven als lid van den kring, eventueel als lid van de hoofdvereeniging en de kring, waarvan het resultaat thans is dat de kring 34 leden telt en de hoofdvereeniging met 12 nieuwe leden verrijkt is. Een prachtig succes dus wat veel belooft voor de toekomst.

Ook werd nog overgegaan tot samenstelling van een definitief bestuur en werden gekozen Mevrouw J. C. Schreuder-v. d. Berg, en de Heeren J. J. Haye Jr., H. J. v. d. Laan en W. C. v. d. Bilt.

Na de pauze kregen wij een keurig stel lantaarnplaatjes te zien, hoofdzakelijk foto's uit de verzameling van den Heer de Ringh, welke deze persoonlijk toelichtte. De een was nog mooier dan de ander, en er waren zelfs zeer mooie en groote Phyllobloemen bij, welke zeer in den smaak van het publiek vielen.

Wij vermelden verder dat de Heer Kion uit Haarlem, hoewel geen succulenteliefhebber, zoo bereidwillig was zich en zijn projectielantaarn voor ons beschikbaar te stellen.

Een hartelijk applaus beloonde den Heer de Ringh voor zijn interessante lezing.

Nadat de Heer de Ringh de vergadering dank gezegd had voor hare opkomst en voor het schitterende resultaat, dien avond bereikt, deelde spreker mede, dat het bestuur van den Kring ten allen tijde op zijn steun kon rekenen, waarna de Heer v. d. Laan hem uit naam van alle aanwezigen hartelijk bedankte voor zijn welwillende medewerking.

Op verzoek van eenige leden werd besloten in den vervolge de kringavonden te houden op een Vrijdagavond. Waar en wanneer deze vergaderingen gehouden worden, zal in het maandblad „Succulenta” worden vermeld.

Circa half elf werd deze gezellige avond gesloten.

HET BESTUUR.

Kring Haarlem en Omstreken.

Vergadering van den Kring op Vrijdag 7 November 1930 des avonds 8 uur (precies) in Hotel „Lion d'Or”, Kruisweg te Haarlem

Agenda: a) mededeelingen van het Bestuur.

- b) bezichtiging van het interessante plaatwerk van wijlen den Heer Fr. De Laet.
- c) ruilbeurs.
- d) diversen.

Brengt allen Uw ruilmateriaal mede!

Voorts wordt den leden verzocht enkele van hun mooiste planten ter Vergadering mede te brengen ter opluistering.

N.B. Het Bestuur verzoekt dringend aan alle leden op tijd aanwezig te zijn.

J. J. HAJE Jr.,

Secretaris.

BESTUURSMEDEDELINGEN.

Belangrijk bericht voor buitenlandsche leden! Het ligt in de bedoeling van het Bestuur om op de eerstvolgende Jaarvergadering een voorstel in te dienen om de contributie voor de buitenlandsche leden te verhoogen van f 3.- op f 4.- met terugwerkende kracht tot 1. Januari 1931.

Toelichting : De inkomsten der Vereeniging worden bijna geheel besteed voor de uitgifte van ons maandblad. De kosten der uitgifte worden extra verzwaard door de hogere porti voor de buitenlandsche verzending.

Wij vertrouwen, dat onze buitenlandsche leden zich dit kleine offer zullen willen getroosten. Bezwaren kunnen ingebracht worden bij het Secretariaat voor 15 December a.s. (adres: Mej. M. C. Karsten, Terborg, Holland).

Unsren ausländischen Mitglieder zur gefällige Beachtung! Vom Vorstand wird beabsichtigt auf die nächste Jahresversammlung einen Vorschlag ein zu bringen zur Erhöhung des Jahresbeitrages für die Mitglieder im Auslande von f 3.- auf **4.- Gulden** mit rückwirkende Kraft bis 1. Januar 1931.

Begründung: Die Einnahmen des Vereins werden fast völlig verwendet zur Ausgabe unsrer Monatsschrift. Die Kosten der Ausgabe werden jedoch extra beschwert durch die höhere Versandkosten für das Ausland.

Wir erwarten, dasz unsre ausländischen Mitglieder dieses kleine Opfer bringen wollen. Etwaige Beschwerde sind vor 15. Dezember ein zu senden an das Sekretariat: Frl. M. C. Karsten, Terborg, Holland.

Important notice for foreign members! The Executive Board intends to put forward on next annual meeting a proposal to raise the yearly subscription (including membership) for members abroad from Fl. 3.--. (Dutch currency) on **Fl. 4.--** to be dated back to January 1. 1931.

Memorandum: The receipts of the Society are nearly completely spent on the issue of our magazine „Succulenta”. The costs of this publication are aggravated by the much higher forwardingcharges for abroad.

We trust our foreign members will have no hesitation in making this little sacrifice.

Members who still might object to it are kindly invited to inform the Secretary. Miss M. C. Karsten, Terborg, Holland, as soon as possible.

De leden worden er aan herinnerd, dat eventueele voorstellen, die men op de e.v. Algemeene Vergadering behandeld wenschte te zien, vóór 15 December a.s. in het bezit van het Secretariaat moeten zijn. (Art. 23 sub b, H. Regl.).

Oproeping tot het stellen van candidaten voor de vervulling van 3 bestuursfuncties wegens het periodiek aftreden van de Heeren Chr. de Ringh en J. M. van den Houten en het bedanken van den Hooggel. Heer Prof. Ir. A. M. Sprenger. De beide aftredenden zijn terstond herkiesbaar. Opgaven van candidaten worden voor 15 December a.s. ingewacht. (Art. 14, H. Regl.). Een verklaring van den candidaat, dat hij een eventueele benoeming zal aanvaarden, is bij te voegen. Verzoeken te vermelden voor wien de candidaat in de plaats gesteld wordt.

Voorstellen en namen der candidaten zullen in het Januari-nº. opgenomen worden.

Om onaangenaamheden te voorkomen worden de leden herinnerd aan Art. 8 van het Huish. Reglement (Opzeggeng lidmaatschap).

DE SECRETARESSE.

BUITENLANDSCH NIEUWS.

Ook België heeft thans haar vereeniging van Vetplantenverzamelaars, wel een bewijs, dat deze mooie en leerzame liefhebberij ook bij onze Zuidelijke naburen zeer in zwang begint te komen.

Den 6den October j.l. werd te Gent opgericht de „Bond der Belgische Kaktusliefhebbers” oftewel „Cercle des Cactéophiles Belges”. Secretaris is de Heer G. van de Weghe, „Les Glycines”, 542 Brusselsche Steenweg, GentbruggeStadium bij Gent.

Met vreugde begroeten we onze jongste Zustersvereeniging en wenschen haar een lang en bloeiend bestaan!

DE SECRETARESSE.

MUTATIES LEDENLIJST.

ADRESWIJZIGINGEN.

Mej. A. P. Rijnbende, Baarn, v/h. Nassaulaan 33, thans Pension Mej. Klein, Sophialaan 25.

A. van Dam, Enschede, v/h. Lombokstraat 19, thans Pluimstraat 156.

Mevr. J. H. Th. Gebhard, v/h. Breda, Teteringsche dijk 60, thans Haarlem,

Emmastraat 7 (werd in het Juli-nº. abusievelijk opgegeven als hebbende bedankt).

C. A. van Malssen, Leiden, v/h. Leeuwerikstraat 6, thans Resedastraat 20.

F. J. Trarbach, Rotterdam, Schiedamschesingel 89 B (in pl. van 41 A; vernummering).

Mevr. J. Jonker, v/h. 's Hertogenbosch, Triniteitstraat 4, thans Venlo, Oostsingel 14.

C. P. Amelunxen, v/h. Curaçao (N. W. I.), thans Velsen-Velserpolder.

Buitenland.

C. J. Keijzer, leeraar H. B. S., Embong Mawar 17, Soerabaja (Java, N. O. I.)

(Aanvulling).

NIEUWE LEDEN.

J. G. Aben, Ammerzoden, A 173.

W. L. Beyst, Amsterdam Z., van Eeghenstraat 29 B.

Y. J. de Boer, Amsterdam Z., Karperstraat 17.

N.V. v/h. Broese en Peereboom, Breda, Gr. Markt 37.

Mej. F. M. G. Zwaardemaker, Bussum, Nieuwe 's-Gravelandsche weg 48.

Mej. M. J. Loep, p/a. Fam Hofstede Crull, Huize „de Ooyman”, Doetinchem.

J. van der Lee, Dordrecht, Buiten Walevest 13. (1931).

G. A. Mollenberg, Dreumel (Gld.). (1931).

J. W. Huisjes, Enschede, Leemkuilstraat 60.

Mevr. B. Ch. Ledeboer, 's-Gravenhage, 2de Schuytstraat 194.

Dr. C. van Leeuwen, Arts, 's-Gravenhage, Laan van Meerdervoort 551. (1931).

R. A. Louwe, 's-Gravenhage, Bunschotenschestraat 29.

Laurens van Kampen Jr, 's-Gravenhage, Sweelinckplein 35.

Mevr. V. V. V. 's Gravenhage, Koninginnegracht 25.

J. van den Abeelen, Haarlem, Ternatestraat 13. (1931)

W. C. van der Bilt, Haarlem, Garenkokerskade 28. (1931).

G. L. Bothof, Haarlem, A. L. Dyserinckstraat 75. (1931).

P. Dekker, Haarlem, Garenkokerskade 12. (1931).

J. H. W. Doornebosch, Haarlem, Merovingenstraat 19.

H. Jetses, Haarlem, Karel van Mandersstraat 81. (1931).

P. Kalbfleisch, Haarlem, Coornhertstraat 19. (1931).

J. J. Kloos, Haarlem, v. Costen de Bruynstraat 95. (1931)

W. Laatsch, Haarlem, Ternatestraat 21. (1931).

W. K. Mulder, Haarlem, Saenredamstraat 95. (1931).

T. Schipper, Haarlem, Linschotenstraat 57. (1931).

W. Vallenduuk, Haarlem, Rijnstraat 82. (1931).

H. A. Wijkhuizen, Haarlem, Zijlweg 80. (1931).

P. van Hoeckel Jun., 's-Hertogenbosch, Vughterstraat 44.

Mej. M. Verhoeven, Langerak b/z de Lek.

Mej. Ant^a. van Bergen, De Lier ('t Westland), Kuiperskade A 35.

F. van Brussel, Arts, Numansdorp (Z.H.). (1931).

F. J. den Held, Rotterdam, Korfmakersstraat 123a.

Mej. M. G. Spierenburg, Rotterdam, Burgem. Meineszlaan 27.

M. J. Dijkman, Soest, Soesterbergschestraat 158.

Mevr. N. van Gijen-Visser v. IJendoorn, Soesterberg, Banningstraat 92. (1931).

Johs. van Drongelen, Sprang (N. Br.), Achter de Hove 37.

Mej. S. Jansen, Zeist, de la Reijlaan 41.

J. Bolkestein, Zwolle, Eerste Weidjesstraat 21.

Buitenland

Mevr. van Drimmelen-Altena, Curaçao (Ned. West-Indië). (1931).

R. Quast, Onderwijzer, Curaçao (Ned. West-Indië). (1931).

G. van de Weghe, „Les Glycines”, Brusselsche Steenweg 542, GentbruggeStadium bij Gent (België).

RECTIFICATIE.

H. Brouwer, Alkmaar, Laat 27 (in pl. van 22).

Mej. N. Ijkema, Voorburg, Laan v. Leeuwensteyn 43 (in pl. van Mevr.).

Mej. J. H. Doncan, Wormerveer, Zaanweg 63 (in pl. van Mevr.).

VERTROKKEN ZONDER NIEUW ADRES OP TE GEVEN.

M. C. J. Stuij, v/h. Amstelveen, Wilhelminaplein 4.

A. Schaedtler, v/h. 's-Gravenhage, Am. v. Solmsstraat 98.

T. Sybrandy, v/h. Dordrecht, Krispijnweg 169 rood.

N.B.!

Degenen, die zich thans voor 1931 aanmelden, ontvangen de November-December-nrs. gratis. Tevens worden ze in het bezit gesteld van een ex. der ledenlijst met achterin een catalogus der bibliotheek alsmede een ex. der Statuten.

Men beware de ledenlijst goed, daar er het komende jaar geen nieuwe lijst doch alleen een gehectographeerd supplement wordt uitgegeven.

Alle nummers van den huidige jaargang zijn nog voorradig! Men kan dus zoo men dit wensch nog voor dit jaar lid worden.

SECRETARESSE.

BIBLIOTHEEK.

Adres: Chr. de Ringh, van Ostadelaan 23, Hilversum.

Een lijst der nieuwe aanwinsten verschijnt in het volgend n^o.

VRAAG EN AANBOD.

Ondergeteekende wil aan den meestbiedende afstaan een volledig en in keurigen staat verkeerend exemplaar van alle jaargangen van „Succulenta”, dus van 1919 tot op heden.

Mr. J. L. C. VAN ESSEN,
Utrechtschestraat 30, Arnhem.

VRAGENBUS.

Vr. Ik heb verschillende cactussen, welke winter en zomer in een kas staan en die ik 's winters voldoende kan verwarmen, tenminste met de laatste harde winter is er niet één bevroren.

Nu zou ik deze, inplaats van in potten, in de tabletten willen zetten, dus feitelijk in den vollen grond. Ik stel me voor in die tabletten, die van hout zijn, op den bodem asbest platen te leggen (gegolfd), om de planken lucht te geven en tevens het eventuele water af te voeren, daarop een laag puin, scherven of kiezel en daarop de aarde, vermengd zooals dit voor de soorten afzonderlijk vereischt is.

Ik zou iedere soort afzonderlijk in een vakje willen planten.

Denkt U dat dit voldoen zal en ze voldoende zullen groeien en bloeien?

Mevr. d. W.-S. G.

Antw. Het in den vollen grond van het tablet uitplanten kan zonder bezwaar gebeuren, de kans is groot, dat de planten beter zullen groeien en bloeien.

RED

RUILRUBRIEK.

Aangeboden wegens aanschaffing van een groote broeikas: een geheel eikenhouten kamerkasje (timmermanswerk), met geheel afneembare ruiten en van boven losse luikjes. Bodemoppervlak 66 x 42 cM., hoogte 52 cM. Halverwege is een glasplaat voor kleine potjes. Desverkiezende met bijbehorende planten.

Verder nog een gewoon houten kasje, wit geschilderd, 50 x 36 cM. en 32 cM, hoog, eveneens met glasplaat.

Adres; Mevr. v. Pelt-Kamphuys, Westzijde 200, Zaandam.

In ruil aangeboden tegen zaad van andere soorten de volgende zaden: *Pelecyphora pectinata*, *Mam. Schiedeana*, *M. Donati*, *Etus Haselbergii*, *E. concinnus*, *Cereus speciosus*, *C. Martinii*, diverse *Echeveria* en *Kalanchoë*-soorten.

Adres; C. L. Harders, Willem Lodewijklaan 15, Den Haag.